

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

Előfizetési árak:

Egész évre 4 ft., félévre 2 ft., negyedévre 1 ft. Egyes szám ára 8 kr.

Megjelenik minden héten egyszer: Csütörtökön.

Felolvasó szerkesztő és lapfőadó:

ISSEKUTZ JÁNOS.

Kiadó: Papp György, Gyulafehérvárt.

Szerkesztőség és kiadóhivata: Püsp. Lyc. nyomda
Gyulafehérvárt.

Hirdetések díjszabály szerint.

Népszerű felolvasások.

Valahára azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy megtörtént felolvasásokról hozhatunk tudósítást. És midőn e tudósítást írjuk sajátos hangulat fog el bennünket, mely kellemes és kellemetlen elemekből szövődött össze. Ugy érezzük, hogy van okunk az öröme, de van okunk a lehangelődésre is. Mielőtt a t. olvasó ezt a riporteri lyrai ömlengést megmosolyogná, méltassa elolvasásra a következő sorokat is, melyeknek rendén ki fog derülni, hogy igazságunk van.

Az első felolvasás múlt évi decz. 22-én volt. Felolvasott Erőss József főgymn. tanár a *millenniumról*. Szerencsésnek mondhatja magát a Népszerű felolvasók bizottsága, hogy nevezett tanárt küldve először a tűzbe a kezdet nehézségein át oly diadallal batolt keresztül; szerencsésnek mondhatja magát az a közönség, mely a rendkívül érdekes felolvasást végig élvezte. Nem sablonos elmefuttatás, nem frázisok gyűjteménye volt ez a nemzeti ünnepről, hanem oly történelmi ety, mely a számtalan kérdés csoportosítása, s a reádott felvilágosító teletek által méltó lenne arra, hogy nagyobb körben is ismeretessé legyen.

Minden magyarnak nemzeti büszkeségtől dagadt kebele, midőn felolvasó széleskörű tudásával nagy vonásokban végig haladva az emberiség történelméről kimutatta, hogy nem volt, s nincs Európában nemzet, mely ezer éves multra hivatkozhatna, mely a történelem, az élet színpadán, mint önálló, államalkotó nemzet szerepelt volna, csak egyedül a — magyar.

Majd elvezetett bennünket az őshazába s krónikáink száraz adatait feldolgozva ragyogó s mégis nemesen egyszerű színekkel rajzolta a magyarok eredetének történetét. Majd elővette a kritika bonczkását s nagy ügyességgel vágta ki a meséből a valószínűt vagy a valószínűt. Rámutatott történetiróink és nyelvészeinknek e kérdésben elfoglalt álláspontjaira; ismertette Hunfalvy és Vámbéry iskolájának elméletét s igen ügyes okoskodással fejtegette a rokonság kérdésénél azon tételt, hogy itt a nyelv egymaga nem lehet döntő, mert tekintetbe jön még a nemzet vére is, etnografiai viszonyai stb. Majd azon eredményre jut, hogy tulajdonképpen a magy. nemzet mely Európának századokon át védőbástyája volt a fenyegető pogány török fatár hordák ellen, egyedül, árván, test-

vér és rokon nélkül él ezer év óta e földön, hol előtte soha egyetlen nép sem tudott állandó — mai értelemben vett — államot alkotni. Missiot teljesített tehát e nép s a Gondviselés akarata, mely végig buzódik az emberiség történetén, küldte e tejjel-mézszel folyó Kanaánba, hogy az elsatnyult európai népeknek ostora, ébresztője legyen előbb, majd védelmezője. A Gondviselés küldte s ő adta meg, hogy ezer éves ünnepet illeszt az európai civilizáció megvédelmezője. Megszentelte a hősök vére, termővé tette a hősök pora e földet, melyen állva minden magyar érezheti: „A nagy világon e kívül nincsen számódra hely!”

Emlékeztet, csak a legnagyobb vonásokban érintettük a kérdéseket, melyeket a felolvasó nagy tudással, de mégis oly egyszerű, meggyőző eszközökkel fejtegetett, hogy mindenki azzal a tudattal távozhatott, hogy fáradság nélkül élvezve tanulta meg a jövő millenniumis év igazi jelentőségét.

A második felolvasás múlt évi decz. 29-én volt d. u. 4 órakor. Felolvasott: Csiky Miklós főgymn. tanár e címen: „*Utazás a csillagos égen*”. A tárgy oly ismeretkörből van véve, mely egyike a legszebbeknek, a legkomplicáltabbaknak, s mely sok ok miatt a legkevésbé ismeretes a nagy közönség előtt. Sokan ragyogó csillagai vagy a szelid hold miatt, de vajmi kevesen, kik tudás szomjától tüzetve komolyan, a tudomány világító fáklyája mellett kutatóknak a természet felső alkotmányát. Ezért nagy hálával tartozunk az ifjú tanárnak, hogy világos, érthető előadásával bevezetett bennünket a tudás legmagasabb régióiba s szellemes tanításával útmutatott arra, hogy miként lehet hasznosan gyönyörködni az Isten remek műveiben.

Egy vonzó, poetikus színekkel megrajzolt bevezetés után vázlatosan ismertette az ókor csillagászati tudását, melyet, tekintve azt, hogy majd semmi műszer nem állott rendelkezésére, meglepőnek mondhat még a laikus is. — A bolygók közül ismerték azokat, melyek szabad szemmel láthatók, tehát ezt az ötöt: Merkúr, Mars, Venus, Juppiter, Saturnus. A földnek bolygó természete előttük ismeretlen volt még. Nagyon érdekes volt a felolvasás azon része, mely a bolygó csillagok rendszerével, mozgásával, természetével stb. foglalkozott.

kának keresztelték és zavartalan boldogsággal élvezték a családi élet örömeit; de csak rövid ideig még, mert alig, hogy a csecsemő gögicsélni kezdett, alig, hogy a „papa, mama” — szavakkal megbirkózott, a sorsnak egy váratlan szomorú esélye nagyot változtatott annak további folyamatán.

Az országszerte kiűzött ragály áldozatul kívánta a szeretett nőt, a drága anyát. A boldogtalan férj kétségbeesése, elkeseredettsége határtalan volt; nejét a sirba akarta követni; az öngyilkosság eszméjén tépelődött, de nem hajtotta végre, hisz szerette gyermekét. Tehát a feledés bajos feladata várakozott reá s erre, a muló évekkel, némileg megtanítá a kis lányka apját.

A kis Aranka tiszta kék szemei, kedves mosolya, gyermekes vidor fecsegése a korán megöregedett apának új tavaszt virítottak; a kedves gyermek ismét visszanyeré őt az életnek, az embereknek.

Évek multán a lánykát zárdába vitték nevelés végett, így tartották jónak, helyesnek a rokonok, az emberek és az apa, bár fájt szívének a válás, maga is belátta, hogy annak úgy kell lenni, tehát engedett.

Megvált lányától, szorgosan járt ügyei után, munkált, fáradott, összegyűjtött egy kis vagyont leánya számára, hogy fényes jövőt biztosíthasson neki.

Néhány hosszú év után, Aranka felsejült, nagy lány lett s visszakerült az apai házhoz.

Ez időtől kezdve nem folytattak oly elzárkózott életet, mint régente.

Veress Zoltán előkelő társadalmi állást foglal el és a legmagasabb körökben is általán kedvelt egyéni-

Megtudtuk az előadásból, hogy az emberi tudás mennyire fejlődött s mégis mennyi minden terra incognita előtte. Csodáltuk az emberi észet, mely a csillagok pályáját oly pontosan meghatározta, hogy egyetlen kis eltéréstől, bámulatra méltó következtetést lehetett vonni. Az *Uranus bolygóról* van szó, melynek pályá eltéréseiből egy francia matematikus: *Leverrier* pusztán számítás útján meggyőzően bizonyította egy új bolygónak létezését, melynek még helyét is pontosan meghatározta. A számítás csodálatosan pontos volt, a mennyiben éppen ennek alapján fedezte fel *Galle* csillagász a Neptunus bolygót.

Megértettük, hogy vakmerő az ember, midőn e sárgümböt, melyen lakik a világegyetem középpontjának tartja, holott nagyon is alárendelt szerepet játszik a nagy mindenségben. Hi szen nagy valószínűség szerint van olyan bolygó, a Mars (?), melyen civilizáltabb, előre haladottabb lények laknak, mint a földön. Ezzel kapcsolatban emlékezünk meg a felolvasásnak azon részéről, mely az égitestek lakhatóságának kérdésével foglalkozik. Meggyőzően csoportosította felolvasó a tudomány mai érveit e kérdésben, kimutatván, hogy a legtöbb bolygón a mi felfogásunk szerinti lény nem élhet meg, s nem a *napon* s nem *holdon* sem. Röviden de könnyen felfoghatóan tájékozódunk a csillagos ég és a kalendarium viszonyáról, az év, a hónap, a hét, a nap mivoltáról.

Szellemes volt a felolvasás azon része, mely az egyes bolygók és a mi földünk időviszonyait tárgyalta, kimutatván, hogy vannak bolygók, melyekre feljutni némely hölgyeknek jó szerencse lenne, s vannak bolygók, melyekre kívánczonia nem érdemes. A dolog ugyanis úgy áll, hogy egyik másik bolygón rövidebb, másikon hosszabb az év, mint nálunk. A bolygók távolságát magyarázva, az életből vett példákkal (ágyugolyó, gyorsvonat) igyekezett a felolvasó felfoghatóvá tenni az óriási messzeséget. Frappans batást tett az, midőn a távolságot a fény sebességével is magyarázni igyekezvén, felemlítette felolvasó, hogy ha egyik bolygóra (bizon már nem tudom melyikre) feljuthatnánk s lenézniénk a földre, megláthatnók, midőn Aradon Aba Samuel elkövette kegyetlenségét, meg midőn Vak Béla neje Ilona az országgyűlésen egy csomó főurat összevagdaltatott, — de nem láthatnók meg Arad

ség volt. Ilyen réven Aranka, az első szalonokba jutott s ő nagyon életre való lány volt; szépségével és kellemes modorával rövid idő alatt nagy tért szerzett magának a szereplésre és nemsokára mindenkinek kényeztetett kedveltje lett.

Az apa szerényen megvonulva örömei szívével, boldogan szemlélte lányát, midőn a fényes szalonban őt zsongták körül az előkelő világ nagyjai, mint olyant, ki a többi hölgyek felett úgy szellemi fölényt gyakorolt, valamint testi szépségben is felülmúlta valamennyit. . .

Aranka feszültenül társalgott udvarló seregével, hozzá tudott ő mindenhez szólni. S amidőn apját egy sarokban megvonulva egyedül látta, pajzánkodva eserből hagyta udvarlóit, hozzáfutott, hozzásimult öntudatlan hízélgéssel és ostromlálta őt naiv gyöngéd kérdésekkel s apja ittas volt a boldogságtól.

Kedves lány volt ő egész valójában.

Most is közölte jó apjával aprólékos gyermekpanaszait, most is beavatta őt titkaiba éppen úgy, mint régente, kicsiny gyermek korában. Pedig most már komolyabb titkai is lehettek, mint akkor. S így egy napon közölte, bár szégyenkezve és elpirulva, hogy a csinos X. báró szerelmet vallott neki, és kérdezte apjától, hogy szabad-e ama idegennek szerelmét viszonoznia.

Ki volt X. báró? — A szülők réme: a lányok kedveltje, az előkelő világ fénye volt.

Veress Zoltán jól tudta, hogy a bárónak szándéka leányával ugyanaz, mi a számtalan elcsábított leány.

TÁRCZA.

Sóhaj.

Gyémántszerű barna lányka,
Rózsaszínű hajnalom,
Picziny arczod mosolygása
Felvidítná bánatom! . . .

Vigaszt.

Csitt, csitt — —
„Ő” is csak leány . . .
Elmúlik minden,
Bármint legyen.

Úgy, úgy — —
Alig érzed, lám . . .
Csak lehetet hisz,
Mint magad is.

Ipolyi Sándor.

Megcsalatva.

Novella.

A „Gyulafehérvári Hírlap” eredeti tárczája.

Írta:

Náthán Dezső.

A szép Annuska viszonzotta Veress Zoltán szerelmét s nejevé lett.

Házasság életét a boldogság tetőpontját érte el akkor, midőn a gölya rászállott házukra s meghozta a várva-várt újszülöttet, egy hón obajtott lánykát. Aran-

harmadik tragikus eseményét, mert akkor az ég is gyászt öltött magára, de meg könnyeinken keresztül úgy sem látnók meg a Golgotát.

De nem folytatjuk tovább; magunknak is oly járatosnak kellene lennünk az ég máppáján, mint a tudos felolvasónak, ha előadásáról bű referátát akarunk nyújtani. — A ki ott volt, az érezni fogja, hogy a kiváló előadásnak e tudósítás halvány visszfénye sem, a ki pedig ott nem volt: annak ugysem tudnók oly élvezhető, gyönyörű formában visszaadni. —

Et nunc venio ad fortissimum! Volt már két igen sikerült felolvasás. Hogy tudósításunk lyrai bevezetéseinek kulcsát adjuk, kérdezzük, kik hallgatták meg a szellemes csevegéseket. Midőn a népszerű felolvasások eszméje a megvalósulás stádiuma felé közelgett, hallottunk hangokat, hogy kár az a buzgó törekvés, kár a nemes fáradozás, mert nincs kiért. — Mi, a saját ügyet sem vetettünk erre, mert biztunk városunk közösségében s éppen ezért mi voltunk az, kik buzditottuk az eszme megvalósítóit. Fájdalom! majd hogy nem szégyent vallottunk jóhiszeműségünkkel. Mert szomorúan tapasztaltuk, hogy míg az első felolvasás biztatóan látogatott volt, addig a másodiknál a terem kongott az ürességtől.

Vajjon mi ennek az oka? Mi annak az oka, hogy buzgó férfiak törekvését, melylyel lagymatag társas életünkbe életet akarnak önteni, nem méltányolják. — A kérdésekre ezuttal feleletet nem adunk de lesz reá alkalmunk máskor. Hiszen meg vagyunk, győződve, hogy azok a gymnasiumi tanárok nem önmagukért rendezték e szellemi szórakozásokat, hanem azt célozták, hogy könnyű módon általános tájékozódást nyújtsanak mindenkinek a tudomány mai állásáról. És mégis azt tapasztaltuk, hogy nálunk nem kél el a szellem, melyet ingyen adnak, hanem jó forgalma van a haszontalan szórakozásnak, mely egészségünket, pénzünket megapasztja. — És szólunk első sorban iparosainknak, kiknek jól felfogott érdeke azt is megkívánja, hogy tanuljanak, haladjanak a korral s simuljanak megrendelőikhez tüzleten kívül is. — És szólunk tovább a haute voléhoz is, mert nincs az a megrakott szekér, melyre egy villával még ne férne. De szólunk hozzájuk azért is, hogy miot vezetők járjanak elől jó példával. — Tehát a viszonylatásig!

Veridicus.

A harmadik felolvasás folyó hó 4-én lesz.

Felolvasó: Zlamál Agost főgymn. tanár. Tárty: *Nyelv, irás, könyv.* A felolvasásnak már a címe elegendő arra, hogy minél szélesebb körben figyelmet és érdeklődést keltsen. A felolvasó ezuttal a szellemi élet három igen nevezetes fázisáról fog értekezni.

Kit ne érdekelné az a kérdés, hogyan jött létre a nyelv. Valóban elkezdve a görög régi bölcseségtől napjainkig élénken foglalkoztatja ez egyszerűnek látszó, de annál nehezebb problema a gondolkozókat. Vajjon már eleve az emberrel járó sajátság-e, avagy emberi megállapodás eredménye-e a nyelv? Milyen lehetett az ő ember beszéde? Hogyan függ össze a legszorosabban a nyelv — az emberi társas érintkezés ezen hatalmas és egyetlen faktora — az ember szellemi életével? Eredetileg s különféle nyelvek vagy egy ősi alap nyelv volt e,

nyelv volt, meggyalázni, szerencsétlenné tenni. S a gondolatnál, hogy lányát is e sors érhetné, arcába szökött a vér és valami sejtelemszerű nyugtalanság fogta el. Ezért, úgy vélte helyesnek, hogy Arankának a látszatra kistokú szerelmét még csirájában kell elfojtani s lányának kérdésére „nem“-mel felelt s olyan hangon ejtette ki e szót, hogy Arankának éreznie kellett, miszerint teltebbezésnek helye nincsen és ekkor hallgatagon szobájába vonult és sem a báróról, sem szerelméről többet nem szólt.

A karneval megkezdte örült ünnepléseit, a bálók és estélyek szüntelen egymásutánban folytak és Veress Zoltán lányával alig maradt el egyről is.

N... bárót, dacára az előzményeknek, mindig Aranka oldalánál látjuk és ez onnan van, hogy szándékáról, viselkedéséről még az éter, gondos atyát is csalatkozásra tudta hozni, ugyannyira, hogy minden nap várta a fényes úr nyilatkozatát, várta, hogy lánya kezét megkérje. . . .

Apa és lány mindig együtt szokták elkölteni a reggelt. E napon is, asztalnál ült az apa és leányára várakozott, ki pedig rendszerint megszokta előzni a felkelésben. S midőn jó ideig várakozása hiába való volt, türelmetlenkedni kezdett és gonosz sejtelemmel sietett leánya hálószobájába. Aranka nem volt ott. Az asztalon egy levélke hevert, remegő kézvonásokkal írott levél, melyet a könnyek csaknem olvashatatlanná tettek.

„Édes papa!

Elkellett meunem, bolond szerelmem nyugodni nem hagyott, ne busulj miattam, meglásd pár hét el

melytől később, századok folyamán szakadozott ágakra? Es még sok, igen sok olyan kérdés merül fel, melyekre a felolvasótól élénk kíváncsisággal várunk — a tudomány mai állásához mért feleletet. — A nyelvnek, a hangnak megrögzítője a betű, az írás. Ez tehát az emberi szellem második hatalmas stációja. Milyen volt az írás, minő jegyeket használtak az ősi időkben, s hogyan fejlődött mai tökéletességéig — ismét oly kérdések, melyeknek fejtegetése közben a felolvasó bizonyára bepillantást enged vetnünk az emberi szellem nagy műhelyébe. —

Majd következik a harmadik stadium: a könyv, a nyomtatott könyv. Látni fogjuk, hogy a művelődés igazi közkincesévé csak a könyvnyomtatás terjedésével lett. Mennyire átalakította a világot, az emberiség gondolkodásmódját a nyomtatott könyv, csak akkor válik előttünk világossá, ha elég időnk van a népek történetét, ezt az óriási anyagot át meg át kutatni. — Ettől a mindenesetre hasznos, de rendkívül fárasztó munkától óhajt bennünket felolvasó felmenteni, midőn buvárlatainak leszűrt eredményét az ő ismert kellemes modorával a közönség elé tárja. — De legyen elég! a ki ismereteit gyarapítani, látó körét szélesíteni, intelligenciáját izmosítani óhajtja: az mindenesetre sietni fog egy órácskát a saját javára felhasználni.

Fóta.

I R O D A L O M.

* **A legszebb toll.** A magyar művelt közönség soraiban rég eldöntött kérdés, hogy a magyar publicistikában ez idő szerint a legszebb tolla *Bartha Miklósnak* van. Senki sem bírja utólérni az ő ragyogó fantáziáját, szingazdag hasonlatait és azt az erőt és méltóságot, a mit az ő cikkeiben feltalálhatunk. Búszke is reá a „*Magyarország*“, a melynek Bartha Miklós megalakulása óta legelső munkatársa. De a „*Magyarország*“ egyébként is ambícióját helyezi benne, hogy a mai kor publicistáinak legkiválóbb erőit gyűjtse maga köré. Barthan kívül még egy egész sereg írói gárda áll a legjelesebbek közül a „*Magyarország*“ szolgálatában. Ott vannak a többek közt *Pázmándy Dénes*, a legszellemesebb európai csevegő, *Mudrony Soma*, a jeles közgazdasági író. *Edvi Illés Károly* a jogi szakirodalom jelese és kívülök még közeletünk sok más kitünősége. *Szépirodalmi téren* a két *Vertesy*, *Gyula és Arnold*, *Tolnay Lajos*, *Pósa Lajos*, *Bede Jób*, *Zsoldos László*, *Zemplényi P.* *Gyula*, *Zboray Aladár* és a többiek közt: *Móra István* a legutóbbi rendkívüli feltűnést keltett fiatal költő és író; a női írók közül: *Szabóné Illés Piroska*, *Székely Ilona*, *Gömbösné Galamb Margit*. Az esztétika terén *Dr. Prém József* ifj. *Reményi*, *Ede* és kívülök, a belmunkatársa egész sora, akik *Holló Lajos* f. szerkesztő, és *Inczedy László* h. szerkesztő vezetésével gondoskodnak arról, hogy a „*Magyarország*“ napokint a legváltozatosabb és leggazdagabb tartalommal jelenjék meg. A „*Magyarország*“ ez idő szerint a legjobban értesült lap, a melynek politikai és más tudósításai, valósággal forrás számba mennek. E mellett eleven és élénk, úgy hogy nem csak azok, kik komoly tartalmat keresnek a lapban, de a kik könnyedséget és szórakozást kívánnak, azok is teljesen ki vannak elégítve a „*Magyarország*“ által. Gazdag tartalmán kívül még az az előnye is meg van, hogy a „*Magyarország*“ korábban van készen, mint a többi lap és az éjjeli vonatokkal már lappeldányainak ezrei elszállítatnak az ország minden részébe. *Ugy, hogy reggel a „Magyarország” már az olvasó kezében van s így a ki a „Magyarországot” olvassa, fél nappal, sok helyen egész nappal előbb értesül az ország és a külföld összes*

telte után X . . . báró feleségeként térek vissza és nem foglak elhagyni soha, soha.

Sirig szerető lányod

Aranka.

A szerencsétlen apát nem törte meg e kegyetlen, csapás, nem került életébe e kegyetlen meglepetés, lelkiereje nem hagyta cserben ily válságos körülmények között. Várta, várta vissza lányát.

Egy este mélyen elmerülve gondolatokban, szobájában ablakánál ült. Egyszerre felszökött székéről, szíve hangosan dobogott, vére örült sebességgel tödült fejébe. S miért? Egy, a setétben felismerhetetlen alakot látott az ablak alatt elsurran! Oh az apai sejtelen nem csal. Az ajtóhoz siet, felnyitja és előtte áll leánya Aranka.

De hogyan jött haza: beteg, megtört szívvel egy nyomorult által szerelmében megcsallatva.

Alamizsnát nyújtott neki az alávaló, hogy bázamehessen, miután megértette vele, hogy családja egy messalliance s sosem fogja beleegyezését adni egy olyan „partie“-ra, minő ő. Ekkor az elveszett, megcsallt gyermek visszatért az apai házhoz, hogy még egyszer apja kebelére omoljon, meghalni.

Gyorsan ágyat vetetett, s gondoskodott a szűk-széges ápolásról, vigasztalni is megkísérté a boldogtalan apa, szegény szerencsétlen lányát.

Aranka megkísérté ágyában, párnáin felülni, ah, de visszahanyatlott:

— „Csókolj meg — még egyszer — te édes — te jóm . . . A viszonylatásig oda fenn!” — ezek voltak utolsó szavai.

szes eseményeiről, az országgyűlési tárgyalások, járatokról stb. stb. Ez biztosítja a „*Magyarország*“ számára a művelt közönség osztatlan elismerését. A lap kiadó hivatala ingyen küld heti matatyány számokat, az erre vonatkozó kivá a „*Magyarország*“ kiadóhivatalhoz (Budapest, Sándor u. 2) intézendő, ide küldendő be az előfizetési pénzt. (Egy hóra: 1 frt. 20 kr. negyedévre 3 frt. 50 félévre 7 frt. egész évre: 14 frt.)

Ujdonságok.

Gyulafehérvár január

— **Hálaadó istentisztelet.** Nagy pompával tartott meg újév napján a várbeli székesegyház drága magyar hazánk ezeréves fennállásának évfordulója. Polgári és katonai díszes közönség töltötte zsúfolásig a nagy templomot. Az alkalmi és hazaszellemű szent beszédet Héjja Kálmán jeles bitszó tartotta.

— **Karácsonyfa.** A gyulafehérvári ev. l. jótékony-nőgyűlés mult decz. hó 22-én a luth. templom karácsonyfa ünnepélyt rendezett, mely alkalommal szegény gyermeket látott el téli ruhával és három övönök egész tére való tüzfát adott.

— **Újévi tisztelgések.** A városi képviselőtestület, kapcsolatban a városi tanács tagjaival Sándor Miklós tanácsos vezetésével mellett tisztelgett politikai tőségünk fejénél Novák Ferencz kir. tanácsosnál, hon a polgármester vezette el a tisztelgőket Lönhart Ferencz püspökhez.

— **A gyulafehérvári műkedvelő társulat.** Karácsony másodnapján színielőadást tartott, nagyszámú és válogatott közönség részvétele mellett. A műkedvelők egyaránt jól játszottak, kik közül Válya Antalné u. lapunk szellemes tárczaírója és Mánásy István rendűr tüntek ki otthonos és könnyed megjelenésükkel. M. halljuk a téli idény alatt még több előadást fog a de társulat rendezni.

— **Jellem.** Ce que femme vult, Dieu le veut. A franczia közmondás. Ha a férfi bátorságot mutat, azt nagyon természetesnek találjuk, de ha az ugynevezett gyenge-nem egyik tagja, kivált ha még fiatal, jaden, szerelmét egy egész család ellenzése dacz győzelmesen megtartja, eltántoríthatlan büszséggel vébe zárta — végre le tudott győzni minden nehézséget, akkor meghajlunk ezen erős jellem előtt — akaratlanul hiva leszünk a nőemancipációhoz. Ily példát láttunk e héten szerény körünkben.

— **Eljegyzés.** Lobstein József kereskedő elgyezte Grün M. Lipót bájós leányát, Fánikát. Gratulálunk.

— **Testgyógyászati műintézet.** Keleti czég. Budapest IV. Koronaherceg-utca 17. az eddig sérvkötők és betegápolási eszközök készítésére lényegyárán kívül egy nagyszabású a modern technikán teljesen megfelelő műhelyt nyitott, *Budapest IV. R. tely-utca (Károly lakatya 15.)* melyben orvosszeti aczélaruk, testgyógyászati készülékek, Hessindre szerű elismert műderékfűzők, nyújtó és járó gépműlábak és műkezek, valamint e szakmába vágó aczélaruk, villanygépek, kötőszerek stb. készítettnek. Szavédők, kiknek ily készülékekre szükségük van, feltérnek, sziveskedjenek fenti czégtől költségleíranyzat vagy képes árjegyzéket kérni. *Vagyontalanoknak minden lehető, e szakba vágó készülékek havi részletk adatnak.* Ismételődnak engedmény. Üzleti elv: Sgoru pontos kiszolgálás, legutányosabb árak.

C S A R N O K

Amit a karácsonyfa eltitkolt.

Írta: Mártonffy Imre.

A rövid téli nap alkonyata lassan terjed, a hópelyhek sűrűn kövolyognak a fakó fényben, a fagy szél végig üvölt az utcákon, mintha a különben is szembereket még nagyobb sietségre serkentené és aintén, hogy hon a kis szívek nyugtalankodva, türelmetlenül dobognak, várva a karácsonyfa ragyogását.

Az ablak mellett ülő fiatal leánykának a könny már rég kihullott kezéből és szeme fáradtan mered túrbe. Csönd uralg a lakályos szobában, nem hallat idegen hang, ép úgy mint azt az emlék szellemei óhajtják, midőn meglátogatják az embereket.

E régi családból származó szellemnek egyike e pillanatban megkopogtatja az ajtót és anélkül, hogy megvárna a hagyományos „szabad” jelszót, bátran belép és legott csevegni kezd. Parányi kis történetes mond el, mely épen olyan, mint sok más, közönséges és minden feltűnés nélkül, pedig az ablak mellett ülő leánya sóváron hallgatja s e mellett föláltva sir és nevet.

Az igazság kedvéért megmondjuk, hogy az előbbi nagyobb mértékben gyakorolja. Igaz, hogy az eleje, vígan hangzik. Vajjon mi is bírta a gyáros fiát arra, hogy mult nyáron szeresse meg testvérhúgának karesu harátóját? Az okos emberek egyhangulag állították, hogy izlése karántse irigylésre méltó.

— Szép volt-e? Hugi a világ kincséért sem hagyták helyben.

— Gazdag volt-e? A papa kínai pagodli rendületlen kitarásával esőáltta fejét.

— Volt-e tekintélye? A mama tragikus arcczal idézett egy homályos hirt, mely szerint az imádottnak nagyanyja egykor — bálletánczosnő volt. — Szóval az egész család egy tömegben tiltakozott. De az ifju mégis reményteljesen csitítva „kitalátsról” tett említést.

Csak hogy a sokat emlegetett kis leány alkalmasint a kitagadott nagymama nyugtalan természetét örökölte, mert korántse volt alkalmas arra, hogy ostromzár alá vegye azt a jól élelmezett várat. Minthogy pedig merész megrohanásról szó sem lehetett, tehát a reménytelenség egyik kétségbeesett pillanatában ép ezelőtt egy héttel

valóságos válólelevelet küldött neki, melyben az „örökké” jelző, minden irányban paragrafusok ellenére tizenöt-ször fordult elő. Magától értendő, hogy a szerelmes ifjúnak legszentebb kötelessége lett volna, e borzasztó „tudósítvány” vétele után legott hozzájárulni, hogy térden állva kérje — viszávonulásra. Amár a leány szilárdul elhatározta, hogy Galilei-féle állhatatosságot fog kifejezni, de az mégis lesújtó volt, hogy miként azt az egyhet várakozás bizonyította, hogy részéről még csak kísérletet se tett a megtérésre. Eleintén büszkén, sőt bizakodólag mondá magában: „El kell jönnie!” aztán aggódva kérde: „Vajon eljön-e? végre pedig most, midőn a karácsonyi éj lassan terjeszté ki szárnyát, hirtelen kétségbeeséssel mondá: „Nem jön többé!”

Az átelleni nagy házban, hol ő lakott, a karácsonyfa lassankint kezdett ragyogni. Serény, gyors lépések surrantak ide-oda örömteljes sietségben, a gyertyafény egyre világosabban hirdette a régi dalt fiatal örömről. A leányka lassan térdre borult, a fájdalom, magány, elhagyatottság vas marokkal ragadták varázskörükbe míg végre a szertelen szenvedés patakozó könnyekbe olvadt.

Ekkor erős kéz emelte fel a zokogó főcskét, két szeme gyöngyöden pillantott halvány arcára és érczes férfi hang aggódva kérdezé:

— Sírsz? . . még pedig karácsony estéjén?

A kérdő nem kapott választ, legalább szavakban nem, de karja szorosan fonódott nyaka körül és diadal kiáltásként, de bűnbánó alázattal esdekelve, hangzott fölé a szócska:

— Bocsanat!

Az ifjú mosolygott és pajánuul viszonzá:

— Mit bocsásak meg, hisz én tartozom neked hálaival, mert visszaadtad szabadságomat, még pedig ép most, midőn . . .

— Midőn? — kérdezé libegve.

— Midőn atyám, mintegy csoda által megtérítve, az egész családot más véleményre téríté és a békülés jeléül kettőnknek közös karácsonyi ajándékot szánt. Igaz, hogy nem ékszerek, melyek itt a sötét szobában ragyoghatnának s ép azért hon hagytam, jer velem, s vedd át magad a karácsonyfa alul az ajándékot.

A „boldogság”, ez az ügyes komorna, bathatosan segédkezett a kis leány öltözködésénél, mert midőn, néhány percz múlva a karácsonyfa sze felt birodalmába lépett, erélyesen tagadott minden hasonlatosságot bizonyos hölgyeekével, ki miként az illekehez illő, halvány arczával és kisírt szemével hon maradt.

A papa hangulatelljes szónoklattal fogadta, csak hogy beszédének javát a többiek zokogása fojtotta el, de szerencsére az öreg úr arcjátéka is elegendő volt, ki nagyszerű mozdulattal vett elő egy kis csomagot a karácsonyfa alul.

A leánykának finom ujjai remegve bontották föl és miként Fortuna bőségszarujából: aranyozott szétű névjegyek özöne hullott ki belőle és a karácsonyest menyasszonya örömkialtással borult a családfo keblére.

— Tévedsz gyermekem, — mondá a papa ingerkedve ez a csók igazság szerint őt illeti meg, mint bizonyos levél, melyet ez előtt egy héttel szórakozásomban föl, bontottam és elolvastam. Úszkár csak ma reggel kapta midőn utjáról visszatért és már az átadásnál megbántam az eljegyzési névjegyekért tett hasztalan költséget. Nem is tudtam, hogy a fiu oly gazdálkodó ember, mert semmi áron se akarta, hogy a tőke elvessen és legott megkísérlé megmentését, igaz, hogy beleegyezésemmel, mert tragikus leveled akkor annyira mulattatott, hogy legott elhatároztam, hogy a vidám menyasszonyt bár államesinnyel is — családom számára meghódítsam.

Most már a vőlegény erélyesen követelte a hagyományos eljegyzési csókot és a papa szavaiból gonosz guny kandikált ki, midőn mondá:

— Ezt a magános megbékülésnél már alkalmasint előlegül elvetted.

Vajon e gyanut nem a rágalmazási vágy szülte e? Oh azt csakis a karácsonyfa gyertyái tudják, hisz azok vigan csillámlanak át a sötét szobában, de amit láttak, csakis a zöld fényű ágakkal közlék, süttogva, ezektől pedig mitse tudhatni meg, mert mihelyt emberi teremtés ily kíváncsi szerénytelen kérdésekkel közeledik hozzájuk, elutasítva nyújták ki tüleveleiket.

Sz. 4342 1895.

4. 1—1

Arverési hirdetményi kivonat

A gyulafehérvári kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Ursza Mária végrehajtónak Ursz Mária férj. Bozsán Vasiliáné és társai végrehajtást szenvedő elleni 886 ftt 51 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az oláh-girbói 441. sztvben A + 1—2 rsz. és 91 szíjkyben A + 2—5 7, 8, 11—13. 17—19. 21—25. rsz. alatti ingatlanoknak végrehajtást szenvedők $\frac{2}{3}$ -ad rész jutalékára összesen 1749 ftt becsárban az árverést elrendelte, és hogy a fenn megjelölt ingatlanok **1896 évi február hó 21-én d. e.**

9 órakor Oláh-Girbó község házábanál megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

Arverezni szándékozők tartoznak az ingatlanok 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezébe letenni, avagy a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságtól. Gyulafehérvárt, 1895. szeptember hó 16.

A kivonat hitelességét igazolja

Muntyán Miklós, kiadó.

MEGHIVÁS.

5. 1—1

A Gyulafehérvári Népbank Részvénytársaság

IV-ik évi rendes közgyűlését

1896. január hó 19-én délelőtt 10 órakor saját helyiségében tartja meg, melyre a részvényesek tisztelettel meghívatuak.

A közgyűlés tárgyai:

1) Az igazgatóság jelentésével kapcsolatos 1895-ik évi zárszámadás**, erre vonatkozó felügyelő bizottság jelentésének tárgyalása; azok alapján a mérleg megállapítása, és a nyereség felosztása iránti határozat hozatal.

2) Felmentvények iránti intézkedés.

3) Az alapszabály 13. § b) pontja, és a 32. §. módosítására vonatkozó igazgatósági előterjesztés.

4) Lőközben lemondott 1 igazgatósági tag helyének betöltése.

5) A felügyelő bizottság választása 3 évre az alapszabályok 41. §. értelmében.

6) Jutalékok, jótékonyozó adományok megszavazása, valamint az igazgatóság és felügyelő bizottság tisztelet díjának megállapítása az alapszabály 21, 37, 45 §§-ai alapján.

Gyulafehérvárt, 1895 december hó 27.

A Gyulafehérvári népbank részvénytársaság igazgatósága nevében:

Salmen Frigyes sk.
elnök.

Userba sk.
könyvvezető, előadó.

*) Az alapszabály 19. §. értelmében a részvényesek felkéretnek, hogy részvényeiket a szavazati jog gyakorolhatása céljából 3 nappal a közgyűlés előtt a társaság pénztáránál letéteményezzék.

**) A társaság zárszámadása az igazgatóság jelentésével együtt a kereskedelmi törvények 198. §-a rendelkezéséhez képest a közgyűlést megelőző 8 naptól fogva a részvényesek által a hivatalos órákban betekinthetők.

Védjegy. Védjegy.

Mária-czelli

Gyomor-cseppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajoknál, nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népsz.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, felújtság, savanyu, felbőfűgés, hasmenés, gyomorégés, felesleges, nyálkaválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs szűkülés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejtájánál, a menyinyben ez a gyomortól származott, gyomorüthetelésnél étellekkel és italokkal, gillisták, májbajok és hámorrhoideknál.

Említett bajoknál a **Máriaczelli gyomor-cseppek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanusít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszerháza Budapest, Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brády) és ezen szavakkal: „Valódiságát bizonyítom”.

A **Máriaczelli gyomor-cseppek** valóban kaphatók.

Gyulafehérvárt:
Frühlich Gyula gyógyszerháza

Szászsebesen:
Reinhardt C. J. gyógyszerháza.

Hentesek, hustermelők, gazdák és uradalmak figyelmébe!

Mai naptól fogva egész jövő év február hó végeig a legjobb napi árakban friss vágásu

sértés húst

minden mennyiségben veszünk.

Egy sertés husa fej és lábreszek nélkül legalább 40—50 kiló legyen, csigolyásan elkészítve és állatorvosi bizonyítvánnyal ellátva.

Guggenberger, Zakowsky, Ipsen és Társa.

Első medgyesi szalámi és zsiradékárugyár.

120. 4—4.

SARG-féle elismert nélkülözhetlen fogtisztító-szer

sok **MILLIO** szor

kipróbált és bevált fogorvosilag ajánlott óvszer egészséges és szép fogak épségben tartására.

Kapható mindenütt.

Sz. 3898—1895. tkvi

3. 1—1

Arverési hirdetményi kivonat.

A gyulafehérvári kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Slambor Károly végrehajtónak Nicora Viktoria gyfvári lakos végrehajtást szenvedő elleni 600 ftt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a gyfvári 960 szíjkyben A + 1 rsz. 2120/2 2120 3 hrsz. összesen 1221 ftt becsárban az árverést elrendelte és hogy a fenn megjelölt ingatlanok **1896 évi márczius hó 11-én** délelőtti 9 órakor gyfvári kir. trvszék tkvi irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

Arverezni szándékozők tartoznak az ingatlanok 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezébe letenni, avagy annak az 1881. évi LX. t. cz. 170 § értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságtól.

Gyulafehérvárt 1895. október hó 19-én.

A kivonat hitelességét igazolja:

Kiss János, kiadó.

(Egyedül valódi angol)

csodabalzsamTHIERRY A. gyógyszerész, **PREGRADÁ-ban.**

A legrégibb, legjobbnak bizonyult és valódi, mindemellett a legolcsóbb egyetemes, népszerű házi gyógyszer, majdnem minden külső és belső betegség ellen.

Ez a balzsam úgy belsőleg, mint külsőleg használ: 1. még eddig el nem ért hatású gyógyszer a tüdő és mell minden betegségénél, enyhíti a hurutot, csillapítja a kihányást és a fájó köhögést eltávolítja és gyógyít idült fájóalmákat; 2. kiválóan használ torokgyulladásnál; 3. eltávolít minden lázt; 4. meglepően gyógyítja a gyomor minden betegségét; 5. megszüntet minden fájdalmat és gyógyítja az arany-erét; 6. a könnyű székélést elősegíti és a vért tisztítja; 7. kitűnően használ fogfájásoknál, a szájbűzt megszünteti; 8. jó szer a gúliszta ellen; 9. kitűnően használ külsőleg mint gyógyítószert minden sebnél; 10. egyáltalán úgy belsőleg, mint külsőleg kétségtelen eredményt használható gyógyítószert. Csak akkor valódi és hamisítatlan a balzsam, ha minden üveg egy ezüst-kupakkal (Kapsel) van lezárva, a melyben ezésem: „Thierry A. gyógyszerész az Őrangyalhoz Pregradában” helye van. Minden más balzsam, mely nem az én kupakommal van lezárva és másikat van kiállítva, hamisítvány és utánzat, s káros hatása és durva anyagot, mint „Aloe” és ehhez hasonlókat tartalmaznak. Minden ilyen balzsam ne fogadtassék el. Balzsamom hamisítói és utánzói a védjegy-törvény alapján igazolva van, hogy készítményem semminemű tiltott, vagy az egészségre káros hatású anyagot nem tartalmaz. Oly helyről, hol balzsamomból raktár nincs, tessék megrendelést közvetlenül hozzám: **Thierry A. Pregradában, Rohits-Sauerbrunn mellett** intézni. Ausztria-Magyarországnak mely postaállomására bérmentve küldve, 12 kis vagy 6 duplaüveg ára 4 korona. Bosznia vagy Hercegovinába bérmentve, 12 kis vagy 6 duplaüveg ára 5 korona. Megrendelések csak a pénz előleges beküldése vagy utánvétellel eszközölhetők. **Thierry Adolf gyógyszerész Pregradában, Rohits-Sauerbrunn mellett.**

THIERRY A. gyógyszerész az Őrangyalhoz Pregradában.

Hatalmaslag bejegyzett védjegy.

A valódi angol csodakenőcs hatása és ereje.

Az angol csodakenőcs, mely a legjobb eredményt hozta a legrosszabb és idült betegségek gyógyítására, ugyancsak a fájdalom enyhítésében felülmúlhatatlan; — alkalmazzák a piros rózsát, „rosa centifolia”-ban létező csodaszerű anyag, más kitűnően elismert gyógyszerek összetételét kepezik.

Az angol csodakenőcs használható:

A gyermekágyas nő mellbajánál, tejgyülemlésnél, mellkéményedésnél. Orbánc (Szent-Anth. tűze), mindennemű sérelmek, láb- vagy csontsebesülések, sebek, gennyedés, dagadt lábak, sőt csontszu ellen; tités, szorás, lő, vágás és zúzódási sebek ellen. Használható minden idegen részek, u. m. üveg-, faszálka-, homok-, szilánk- és tűskék eltávolítására. Mindennemű daganat, kinővés, pokolvar, nyírákgyökös, sőt rákbetegség ellen, szemölcs, bőröndaganat, hólyag és feldorzsolt lábak gyógyítására. Mindennemű égési sebek, fagyott testrészek, betegeknél hosszas fekvés által támadt sebek, nyakdaganat, vértörődés, fülzúgás és a gyermekeknél előforduló kisebesedések ellen stb. stb.

Az angol csodakenőcs minél régibb, annál kitűnőbb hatásában!

Igen ajánlatos ezen egyedül álló elővigyázati szerből minden családnál készletben tartani.

Két doboznál kevesebb nem küldetik; a szétküldés a zárolás az összeg előleges beküldése vagy pedig utánvétellel eszközölhető. 2 tégely csomagolás, szállítólevél és bérmentes megküldéssel 3 korona 40 fillér.

Számos bizonyítvány áll rendelkezésre.

Figyelemztetek mindenkit hatástalan hamisítványok megvétele ellen s kérem szigorúan arra ügyelni, hogy minden tégelyen a fenti **védjegy és cégnek „Thierry A. Őrangyal gyógyszerész Pregradában”** becéjezte kell lenni és minden tégelynek egy használati utasításba, ugyanolyan jeggyel, mint itt látható, kell becsomagolva lenni.

Az egyedüli és valódi angol csodakenőcsöm hamisítói és utánzói, a védjegy-törvény alapján, szigorúan üldöztetnek, ugyanúgy e hamisítványok ismétlésűit.

Egyedüli közvetlen beszerzési forrás

THIERRY A. Őrangyal gyógyszerész Pregradában, Rohits-Sauerbrunn mellett.Oly helyről, hol raktár nincs, tessék a megrendelést közvetlenül, **Thierry Adolf Őrangyal gyógyszerész Pregradában, Rohits-Sauerbrunn mellett** címezni.

Az ausztria-magyarországi védjegy lajstrom-száma 4524.

Kathreiner-féle
KNEIPP-MALÁTA-KÁVÉT

Mindenütt kapható - ½ kiló 25kr.

Mi a **Kathreiner-féle**
Kneipp-maláta-kávé?

Valódi egészségi és csafádi kávé, mely Kathreiner gyártási módja által a kedvelt valódi kávé ízét nyeri. Eltekintve egyéb előnyeitől, már ez okból különbözik ezen maláta-kávé minden más hasonló gyártmánytól.

A Kathreiner-féle kávé a legizletesebb, legegészségesebb és legolcsóbb pótkávé. Természetes tiszta gyártmány egész szemekben, miért is fölette előnyösen használható, as örölt s ez okból a vevő közönség által nem ellenőrizhető pótkávéval szemben, melyek hatásági vizsgálatok tanúsága szerint gyakorta idegen anyagokkal hamisítvák.

Eleinte csak harmadrészen, később felében adhatjuk a Kathreiner-kávét a valódi kávéhoz, s így az egészségre megbecsülhetetlen hatása mellett minden háztartásban jelentékeny megtakarítást eszközölhetünk.

A Kathreiner-féle kávét a legelső orvosok ajánlják, s az úgy nyilvános in'ozetekben, mint családok ezrei körében naponta jónak bizonyul. Sőt magában, azaz valódi kávé hozzáadása nélkül használva, a Kathreiner-féle kávé a legjobb erősítő szer és a legegészségesebb, legkönnyebben megemészthető és egyszersmind a legizletesebb ital.

Leikiismeretes gazdasszony vagy anya általában kávéivó, egészsége érdekében perczig se habozzon Kathreiner-féle Kneipp-maláta-kávét használni. Az értéktelen hamisítványokkal szemben, melyekkel ma is csalják a közönséget, a vételnél vigyázni kell a fehér eredeti csomagokon látható névre:

Kathreiner!

Vigyázzanak! Saját érdekükben ne engedjék magukat rábeszélni! A valódi „Kathreiner” sohasem szabad más csomagolásban, vagy nyitott áruként eladni.

Teutsch-féle borok**Id. Misselbacher J. B.-nél**

Gyulafehérvárott.

Teutsche Weine

bei

J. B. Misselbacher Senr.

Karlsburg.

Orvosi tekintélyek által kitűnőnek elismerve

„RHEUMA-SZESZ”

biztos hatású külszer rheuma, esz s a test bármilyen nemű szaggatásai s fájdalmai ellen.

Ara 1 korona, erősebb üveg 2 kor. 40 fl.

Kapható: a készítő

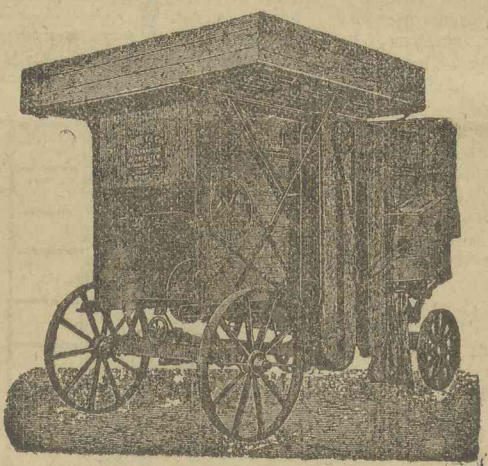
Vidder Gyula gyógyszerésznél S. A.-Ujhelyt,

ezelőtt Kis-Szeben, ugyancsak

Nagy József úr gyógytárában s a főváros s a vidék minden gyógytárában.

Fog- és fejfájást 5 percz alatt megszüntethetünk.

118. 8-10

egyesített lóhere, lucerna és más eféle hüvelyeseket cséplőt, fejtő és tisztító gépüket. Arjegyzékek és költségvetések kívánatra ingyen és bérmentve.

ROBEY & COMP.
GÉPGYÁROSOK.

BUDAPEST, IX. ker., Rákosszécsa 5-9. sz.

Ajánlják:

„RECORD”

nevű

uj szabadalmazott és jelesnek bizonyult